

Nyhetsbrev Juni 2024

Styrelsen i BiodrivMitt önskar alla medlemmar och samarbetspartners en riktigt skön sommar !!

Almedalen-få fram lösningar eller synliggöra mer problem?

Nu pågår Almedalsveckan och massor med politiker och experter samt omställningens drivande aktörer träffas igen. Behov och möjligheter att minska utsläppen från transporter har diskuterats i Almedalen de senaste 20 åren. Frågan är om årets alla samtal kommer att leda till aktiva-eller passiva-beslut som minskar eller ökar utsläppen? Vidare sker bl. a omfattande lobbyinsatser för att snabba på utbyggnaden av Botniska järnvägskorridoren med en särskild Almedalsdeklaration <https://media.bothnianskorridor.com/2024/06/2024-06-26-Almedalsdeklaration.pdf>

Ingen batterifabrik i Borlänge

Beskedet kom som chockade många. Northvolt skulle ha påbörjat produktion i fabriken i slutet av 2024. För ett år sedan meddelade företaget att de planerade att skjuta upp starten till 2026–2027. Nu har företaget meddelat kommunen att det inte blir någon fabrik alls i Borlänge. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/dalarna/northvolt-overger-borlange-drar-sig-ur-satsningen>

BMW drar sig ur beställning hos Northvolt

Tyska BMW, en av batterifabriken Northvolt i Skellefteås största kund, har dragit tillbaka en stor beställning-en order på battericeller till ett värde av 2 miljarder euro (ungefär 22 miljarder svenska kronor). Enligt en rapport från Manager Magazin, ska annulleringen av batterierna bero på att Northvolt är efter i tidsplanen i upptrappningen av produktionen, vilket bekräftades av en presstalesperson på BMW till SVT Nyheter Västerbotten. Northvolt kunde inte leverera batterierna till elfordonsgenerationen som BMW producerar i nuläget. Enligt tyska tidningen Handelsblatt ska ett koreanskt företag nu leverera batterierna. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/batterifabriken-i-skelleftea-tappar->

miljardorder <https://www.affarsvarlden.se/kronika/no-volt-midsommardag-och-batteribubblans-baksmalla>

Batteribubbla?- Ny rapport varnar för batteribubbla – fem gånger större utbud än efterfrågan.

De batterifabriker som byggs runt om i världen kommer att kunna producera långt fler celler än vad den globala ekonomin behöver, varnar BloombergNEF i en ny rapport. Redan i slutet av 2025 kommer utbudet vara fem gånger större än efterfrågan.

<https://www.affarsvarlden.se/artikel/ny-rapport-varnar-for-batteribubbla-fem-ganger-storre-utbud-an-efterfragan>

Nytt Nätverk inom BiodrivMitt för ökat engagemang inom upphandlingsområdet

BiodrivMitt har under våren tagit upp frågor kring upphandling om hållbara transporter. Under ett frukostmöte framkom önskemål om att föreningen bör ta initiativ till att bilda ett nätverk angående upphandling. Det finns mycket att förbättra inom upphandlingsområdet. BiodrivMitt inbjuder nu till ett WEBINARIUM för att starta ett nätverk om upphandlingsfrågor fredagen den 23 augusti kl.10-11. Mötet ska i första skedet ta fram prioriteringsområden som vi kan börja att börja jobba direkt med under 2024. Anmälan görs nedan senast den 16 augusti.

<https://biodrivmitt.se/evenemang-post/bilda-natverk-inom-upphandlingsområdet?read=bilda-natverk-inom-upphandlingsområdet>

”Förbättra miljömärkningen vid pump – ta inte bort den”

Av dem som sett miljömärkningen av drivmedel när de tankat har 19–24 procent låtit den påverka drivmedelsvalet. Hela 75 procent av bilisterna menar att miljöinformationen påverkar valet av nästa bil. Trots detta anser Energimyndigheten att pumpmärkningen kan avskaffas. Vi vill i stället förbättra den, skriver flera organisationer.

<https://www.aktuellhallbarhet.se/alla-nyheter/debatt/forbatta-miljomarkningen-vid-pump-ta-inte-bort-den/>

Regional färdplan i Dalarna för smarta energisystem- behandlar bl a transportområdet-remissvar senast 30 september

Nu finns en remissversion av färdplanen för smarta energisystem publicerad. Det är en samlad färdplan för en av energi- och klimatstrategins sju sektorer som bland annat innehåller uppdaterade prognoser för Dalarnas framtida energi-, el och effektbehov samt mål och förslag på prioriterade åtgärder. Sista dag för synpunkter är 30 september. Transporter sid 12- <https://www.energiintelligent.se/wp-content/uploads/Fardplan-energisystem-240618.pdf>

Färdplanen för klimatsmart jordbruk antagits av Dalarnas energi, - klimat- och innovationsråd.

Färdplanen visar på stor potential att minska jordbrukets klimatpåverkan i Dalarna. I arbetet med att ta fram "Färdplan för klimatsmart jordbruk" ingår ett kunskapsunderlag som belyser hur klimatpåverkan från jordbruket i Dalarna ser ut och vilka möjligheter som finns till att skapa ett klimatsmart jordbruk. Färdplanens mål för Dalarnas jordbruk till år 2030 är bl. a 100% fossilfria på drivmedel, torkning och värme. <https://www.energiintelligent.se/stora-mojligheter-for-klimatsmart-jordbruk-i-dalarna/>

Mer gods på järnväg? Regeringen vill ändra banavgifterna

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att se över dagens nivåer och beräkningsgrunder för banavgifter som tas ut i det statliga järnvägsnätet. Syftet med översynen är att använda järnvägen effektivare och att stärka järnvägens konkurrenskraft. EU-kommissionens senaste rapport om utvecklingen på järnvägsmarknaden visade att banavgifterna, särskilt för tyngre godståg, var högre i Sverige än i många andra länder redan 2020. Sedan dess har de svenska banavgifterna höjts och kommer att höjas ytterligare för godståg 2025. Regeringen anser att både avgifter och kostnadsunderlag behöver ses över och eventuellt justeras.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/06/uppdrag-till-trafikverket-att-se-over-banavgifter-i-det-statliga-jarnvagsnattet/>

Remissvar: malus på etanolbilar hämmar och försämrar

Regeringen har föreslagit att etanolbilar från och med den 1 februari 2025 ska beläggas med så kallad malus, det vill säga den förhöjda fordonsskatt som gäller för nya bensin- och dieslbilar de första tre åren. I händelse av kris eller krig är det sårbart att lägga alla ägg i samma korg och flera olika fossilfria drivmedel behövs. Till etanolens styrkor hör att vi har inhemsk produktion, bland annat i Norrköping, och att det finns etanolpumpar på mackar över hela landet. <https://biodrivost.se/remissvar/yttrande-gallande-promemorian-andrad-malus-for-husbilar-och-vissa-alternativbranslefordon-fi2024-00720/>

Nya regler för lastbilar ska påskynda omställning till elfordon

Regeringen har beslutat om lättnader i kraven när det gäller transporter med lastbilar som drivs av alternativa bränslen. Det blir snart möjligt att söka tillstånd för att köra tyngre lastbilar på B-körkort. Regeringen har också beslutat om en förordningsändring från 1 juli 2024 som gör det möjligt att genomföra godstransporter med fordon som uteslutande drivs med el, naturgas eller flytande gas och som väger upp till 7,5 ton inom en radie av 100 km från platsen där fordonet är stationerat, utan att omfattas av reglerna om kör- och vilotider samt färdskrivare. Syftet med detta är införa ytterligare lättnader för gröna godstransporter. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/06/nya-regler-for-lastbilar-ska-paskynda-omstallning-till-elfordon/>

Grönt accelerationskontor ska öka takten i industrins omställning- påverkar transportområdet?

Regeringen har beslutat om att utse Kristina Alvendal och Niklas Nordström till industrisamordnare. Samordnarna ska leda ett grönt accelerationskontor som ska underlätta industrins omställning och större företagsinvesteringar. Arbetet ska främja koordinering

mellan offentliga och privata aktörer. Genom kontoret kommer staten bli mer proaktiv och accelerera den gröna industriella omställningen.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/06/gront-accelerationskontor-ska-okatakten-i-industrins-omstallning>

Drivmedel 2023

Denna rapport bygger på uppgifter som varje år samlas in från drivmedelsleverantörer och andra organisationer som är skattskyldiga för drivmedel. Uppgifterna omfattar drivmedel till vägtransporter, arbetsmaskiner och flyg med information om volymer, energiinnehåll och växthusgasutsläpp ur ett livscykelperspektiv. För biodrivmedel finns det även mer detaljerad information om vilka råvaror som har använts och dess ursprungsland.

Andelen förnybar energi i drivmedel 2023 var 26,4 procent, vilket var 1,2 procentenheter lägre jämfört med 2022. Det beror på att andelen förnybart i diesel minskade. Andelen förnybart i bensen ökade däremot från 8,9 procent 2022 till 11,5 procent 2023. Den komponent som ökat är biobensen som har fördubblats till 1,2 TWh jämfört med föregående år. 2023 utgjorde biobensen drygt fem procent av den totala mängden bensen.

Den totala mängden rapporterade drivmedel var 1,5 procent lägre 2023 jämfört med 2022. Minskningen förklaras av att dieselanvändningen var 3,4 procent lägre. Minskningen följer en trend som har varit och kan förklaras av en ökad elektrifiering av fordonsflottan.

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiODhIN2lyNmUtMmQ4OC00MzFmLTlkZTEtMWNhZGNhZmFjNzkwliwidCI6IjVjMTk0OGIzLWE5ODYtNDg1MC04M2YyLTQ2NTk2NWZmNmNhMSIsImMiOiJh9>

Framtidens drivmedelsbehov – en scenarioanalys av Sveriges drivmedels- och stationsnätverksutveckling 2025–2050.

Analysen är uppbyggd efter tre scenarier som tillsammans utgör ett potentiellt spann för behovet av drivmedel i Sverige mellan 2025 och 2050. Scenarierna har utformats för att skapa ett relevant och realistiskt spann, utan att utgöra extremer. Rapportens huvudslutsatser är att:

- Vägtransporternas och arbetsmaskinernas totala drivmedelsbehov i termer av energi minskar med 20-40%, trots ökad fordonstillväxt, till följd av den energieffektivisering som elektrifieringen bidrar med samt energieffektivisering av fordonen
- El förväntas vara huvudenergibärare för vägtransporter senast 2045 i samtliga scenarier med ca 50-60%
- Behovet av el kommer att vara som störst i storstadsregioner och de södra delarna av landet, medan de norra delarna av Sverige och Gotland har störst behov av flytande drivmedel
- Behovet av flytande drivmedel 2050 förväntas vara mellan 26-38% (12-21 TWh)
- Alla fordonstyper kommer att behöva flytande drivmedel år 2050, störst behov kommer att finnas bland tunga lastbilar och anläggningsmaskiner
- Minskningen av behovet av flytande drivmedel kan komma att påverka antalet stationer, samtidigt som behov av tillgänglighet kvarstår

- Fredstida beredskapslager för flytande drivmedel reduceras i och med minskad nationell förbrukning, samtidigt som behovet av en tillgänglig och robust depåinfrastruktur ökar i och med Nato. <https://drivkraftsverige.se/nyheter/ny-rapport-framtidens-drivmedelsbehov-en-scenarioanalys-av-sveriges-drivmedels-och-stationsnatverksutveckling-2025-2050/>

Batteriflyg på väg mot 3000 km

Framemot år 2027–2028 kommer CATL att kunna flyga mellan två och tretusen kilometer på passagerarplan som drivs av företagets egna batterier. Det rapporterar China Daily och Cnev Post. CATL har hittills testflyg ett batteridrivet civilflygplan på fyra ton. Projektet startade 2023 i samarbete med flygplanstillverkaren CACC (Commercial Aircraft Corporation of China). Kring 2027-2028 hoppas de kunna flyga mellan 2000 och 3000 kilometer i ett åttatonsplan. Planen ska använda CATL-batterier av en typ som har en densitet på 500 Wh/kg. Northvolts flygplansbatteri Cuberg har som jämförelse en densitet på 395 Wh/kg. En annan jämförelse: svenska Heart Aerospace konstruerar ett elflygplan, ES-30, för 30 passagerare och en räckvidd på 200 km. Det ska kunna vara typgodkänt år 2028

<https://etn.se/index.php/71217?via=n>

Hur kan vi utveckla energi- och klimatrådgivningen?

Energimyndigheten vill ha in synpunkter på hur den kommunala energi- och klimatrådgivningen kan utvecklas. Hur har den hittills påverkat omställningen till fossilfria transporter i Dalarna och Gävleborg? Samrådet utgår från delrapporten som Energimyndigheten lämnade in 23 maj. Skicka in dina inspel senast 21 juli till: energiochklim...@energimyndigheten.se

<https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2024/hur-kan-vi-utveckla-energi--och-klimatradgivningen/>

Debatt Är Gävle redo för nya EU-regler om urbana knutpunkter och en plan för hållbar rörlighet i städer?

Gävle pekas nu ut av EU som en urban knutpunkt för transportinfrastrukturen i Europa. Men frågan är om Gävle stad och Region Gävleborg är redo. Europaparlamentet har fattat beslut om en ny förordning som rör det transeuropeiska transportnätet, även känt som TEN-T. Detta beslut kommer att ha stor betydelse för Gävle och Gävleborgs län. En annan viktig del är att Gävle utpekas som en av drygt 400 urbana knutpunkter, eller urbana noder som det också kallas, inom EU. Det innebär att det kommer att ställas nya krav på vad transportföretag som kommer till och som passerar Gävle ska erbjudas. I urbana knutpunkter ska det till exempel finnas snabbbladdningsstationer för distributionslastbilar och för lastbilar som används för fjärrtransporter. Vätgasdrivna fordon bör ha möjlighet att tanka vätgas. Ett annat krav är att det senast under 2027 ska finnas en plan för hållbar rörlighet i städer, en så kallad SUMP, Sustainable Urban Mobility Plan, för Gävle. Det handlar om transporterna de första och sista kilometrarna, både vad gäller gods och personer, men också att utveckla Gävle som nationell och internationell bytespunkt <https://www.gd.se/2024-06-22/ar-gavle-redo-for-nya-eu->

regler/?utm_campaign=Mobilitetssvepet_240624&utm_medium=email&utm_source=Eloqua

Utbyggnaden av laddinfrastruktur väcker många frågor

Laddinfrastrukturen behöver byggas ut snabbt, men vem ska bygga och hur? Vilka regler gäller för laddplatser på allmän platsmark? Hur kan kostnader för laddinfrastruktur och laddning fördelas mellan hyresgäst och fastighetsägare? Och hur ska laddplatser vara utformade för att vara tillgängliga för alla? BioDriv Öst får många frågor och nu har vi samlat svaren i en ny FAQ (frequently asked questions) om laddinfrastruktur på deras hemsida. Den vänder sig främst till offentlig sektor, men även exempelvis fastighetsägare har god nytta av den. <https://biodrivost.se/fossilfria-drivmedel/el/fag-laddinfrastruktur/>

Hur underlättar vi uppföljning av miljökrav i avtal?

Uppföljning av miljökrav stod på agendan när ett 50-tal deltagare i BioDriv Östs och Mälardalsrådets storregionala upphandlingsnätverk för fossilfria transporter möttes i en digital träff den 29 maj. Att ställa miljökrav på transporter i offentliga upphandlingar är ett effektivt sätt att underlätta näringslivets omställning och minska klimatpåverkan här och nu! Självklart behöver det också följas upp att leverantörerna uppfyller kraven. Samtidigt är just uppföljning av miljökrav något som många kämpar med att få till. https://biodrivost.se/wp-content/uploads/2024/02/Storregionalt_upphandlingsnatverk_240213.pdf

BioDriv Östs vägledning och uppföljningsmall underlättar uppföljningen!

Arbetar du med att upphandla fordon och transporter i offentlig sektor? Då behöver du redovisa att ni uppfyller kraven på "rena fordon" enligt det nya EU-direktivet Clean Vehicles Directive. Nu har BioDriv Öst tagit fram en mall som ska underlätta rapporteringen.– Vår CVD-mall förenklar administrationen kopplad till lagkraven och är intressant för tjänstepersoner på kommuner, regioner och myndigheter, säger Ulf Troeng, sakkunnig i styrmedel och upphandling på BioDriv Öst. Enligt Clean Vehicles Directive, CVD, måste offentliga aktörer som upphandlar fordon och vissa transporttjänster se till att en viss andel av fordonen är så kallade rena fordon. För att visa att de uppfyller kraven kommer de att behöva rapportera registreringsnummer och information om bland annat drivmedel och utsläppsvärden till Transportstyrelsen.

https://press.biodrivost.se/posts/pressreleases/ny-mall-hjalper-upphandlare-gor-ratt?_gl=1*17pauk1*_up*MQ..*_ga*NDE3NTA5ODI5LjE3MTkzOTAyNDY.*_ga_87N5RR6FMQ*_MTcxOTM5MDI0NS4xLjAuMTcxOTM5MDI0NS4wLjAuMA..

Låga fossilpriser bromsar HVO100

Utbudet av HVO förbättras och det går att bidra till teknikutvecklingen genom att fortsätta ställa krav på fossilfria drivmedel och specifikt efterfråga så låg klimatpåverkan som möjligt. HVO100 spelar en viktig roll för att öka användningen av fossilfria drivmedel, inte minst då reduktionsplikten har sänkts, men låga priser på fossila drivmedel skapar hinder. Det är några av slutsatserna i en ny rapport från IVL Svenska Miljöinstitutet. På uppdrag av Trafikverket har de utrett marknaden för och betydelsen av HVO100 fram till år 2030.

<https://www.ivl.se/press/pressmeddelanden/2024-05-23-ny-rapport-mer-hvo-behovs-men-laga-drivmedelspriser-skapar-hinder.html>

Laddinfrastruktur för tung lastbilstrafik i bl a Dalarna och Gävleborg

Electrification Hub, Mälardalsrådet och Trafikverket region öst har gjort en analys av behovet av publik laddinfrastruktur inom ramen för Godstransportrådet i Stockholm-Mälardalenregionen. Analysen omfattar Region Stockholm, Uppsala, Västmanland, Sörmland, Örebro län, Östergötland, Dalarna, Gävleborg och Gotland. Noder, stråk, uppställningsplatser har i detalj studerats. Enligt lastbilstillverkarnas egna specifikationer kan tunga lastbilarna med högre totalvikter (40-64 ton) på en full laddning köra ca 260-370 kilometer beroende på lastbilens vikt. För att klara denna körsträcka krävs batteripack på mellan 540-624 kWh installerad batterikapacitet. Lastbilar med en totalvikt på 16-29 ton har en potentiell räckvidd på upp till 450 kilometer. Lastbilarnas förmåga att ta emot snabbladdning varierar mellan 150-375 kW.. Prognoser pekar på att laddeffekter för tunga fordon kan vara uppemot 750 kW år 2025 och 1 MW år 2030. För att en storskalig elektrifiering av transportsektorn ska vara möjlig behöver laddinfrastruktur anpassad för tunga lastbilar byggas ut i stor skala. Ett system av laddinfrastruktur för privat, semi-publikt och publikt bruk behövs, vilket innebär att flera olika typer av aktörer behöver investera i utbyggnaden. I dagsläget finns dock flertalet utmaningar som utgör hinder för en effektiv utbyggnad av laddinfrastruktur. Bland annat finns utmaningar kopplat till investeringskostnad och risker för aktörer att bygga ut laddstationer då det ännu inte finns tillräcklig efterfrågan i form av eldrivna lastbilar i drift. Om 50 procent av nybilsförsäljningen i hela landet är elektrisk år 2030 skulle detta enligt Mobility Sweden:s prognoser innebära att cirka 15 procent av hela flottan är eldriven år 2030. Detta motsvarar cirka 12 500 elektriska lastbilar i Sverige (PowerCircle, 2021). Hela rapporten finns här.

<https://www.malardalsradet.se/rapportslapp-publik-laddning-for-tung-lastbilstrafik/>

Ett nytt logistik- och transportkluster tar form i Ersbo i Gävle

Nu går startskottet för etableringen av ett logistik- och transportkluster i en del av södra Ersbo. På kommunstyrelsens sammanträde den 4 juni, fattades beslut om att markanvisa två tomter till DHL respektive Gävle Fjärrfrakt. Det nära läget till E4 är en av flera avgörande faktorer som gör Ersbo till ett attraktivt område för transportintensiva verksamheter. Redan i höst startar försäljningen av totalt 20 tomter i området. <https://www.gavle.se/kommunens-service/ett-nytt-logistik-och-transportkluster-tar-form-i-ersbo/>

Godkända bilmodeller HVO100

En bil som av biltillverkaren godkänts för HVO100, har beteckningen XTL i tanklocket och i instruktionsboken. Som bilägare är det viktigt att säkerställa om ditt fordon kan köras på Neste MY (HVO100). <https://www.okq8.se/pa-stationen/drivmedel/diesel/hvo100/godkanda-bilmarken/>

Kalender

25-27 juni Almedalen 2030-sekretariatet <https://www.2030sekretariatet.se/almedalen/>

26 juni Almedalen Energifabriken <https://www.linkedin.com/pulse/almedalen-2024-s%C3%A5-minskar-vi-utsl%C3%A4ppen-fr%C3%A5n-de-tunga-transporterna-pgwqf/>

27 juni Almedalen Drivkraft Sverige <https://drivkraftsverige.se/nyheter/drivkraft-sverige-i-almedalen-2024/>

23 augusti 10.00-11.00 WEBINARIUM för att starta ett nätverk om upphandlingsfrågor inom BiodrivMitt<https://biodrivmitt.se/evenemang-post/bilda-natverk-inom-upphandlingsområdet?read=bilda-natverk-inom-upphandlingsområdet>

5 september 15-16 Klimatfika Klimatavtal Gävle (hos BiodrivMitt)

18 september Klimatavtal Gävle Kick off arbetsområde Transport & Mobilitet

16 oktober Fossilfritt Sverige Sveriges tyngsta omställningskonferens - Fossilfri konkurrenskraft 2024.

25 oktober Drivmedelskonvent Dalarna , prel Ludvika, arrangör BiodrivMitt

Senast 31 oktober . Ansökan Stöd för lastbilsladdning
<https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2024/idag-oppnar-nytt-stod-for-lastbilsladdning/> <https://www.energimyndigheten.se/utlysningar/utlysning-regionala-elektrifieringspiloter-for-tunga-transporter/>

8 november Drivmedelskonvent Gävleborg, prel Söderhamn. arrangör BiodrivMitt

Hösten Proposition Infrastruktur

<https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/block/aktualitetsblock/landsbygds--och-infrastrukturdepartementet/nationell-plan/tidslinje-nationell-plan.pdf>

5-7 november Gävle - Sandviken Företagarvecka 2024 – 5 nov Din Bil/Audi, 6/11 Sandviken, 7/11 Gävle

26 november Regional miljömålskonferens Gävleborg